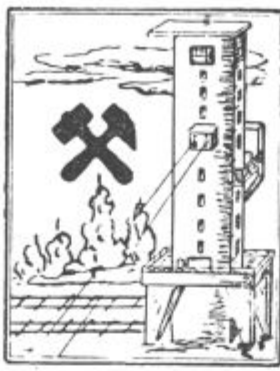

Vsem našim
rudarjem iskreno
čestita ob nočem
letu 1955

Uredništvo
„Velenjski rudar“

Velenjski

LETO II - STEVILKA 16
IZDAJA SINDIKAT
RUDNIKA VELENJE
CENA POSAMEZNI STEVILKI 10 DIN

VELENJE, 31. DECEMBRA 1954

RUDAR

UREJA UREDNIŠKI ODBOR, ODGOVORNI UREDNIK KOČAR FRANJO — UREDNIŠTVO: RUDNIK VELENJE, CEKOVNI RAC, ŠTEV. 622-T-4 PRI N. B. SOSTANJ, TISKARNA TISKARNE V CELJU

Inž. Ahčan Rudi:

Bodoči razvoj RUDNIKA VELENJE

Izredni napredek in razvoj gospodarstva na področju LR Slovenije zahteva, da Rudnik lignita Velenje v bodočih letih znatno poveča svojo proizvodnjo za kritje potreb novo zgrajene industrije (TE Sostanj), Tovarne glin in a'uminija, Tovarna roto papirja (Krško) in industrije, ki se je preorientirala na potrošnje lignita namesto rjavega premoga (Zelezarna Jesenice, Zelezarna Store) in široke potrošnje, kateri je treba zagotoviti kurivo, ker proizvođači v ostalih slovenskih premogovnikih pada, a naši gozdovi tem povečanim potrebam zaradi svoje izčrpanosti ne morejo zadostiti.

Da bo naše podjetje moglo zadostiti vsem potrebam, bo potrebno proizvodnjo lignita znatno povečati. To povečanje proizvodnje mora v bodočih letih doseči naslednje količine:

V l. 1955 1.100.000 ton ali 3.600 ton dnevno, v l. 1956 1.500.000 ton ali 5.000 ton dnevno, v l. 1960 2.500.000 ton ali 8.300 ton dnevno, v l. 1964 3.000.000 ali 10.000 ton dnevno.

Gornje številke nam kažejo, da se bo morala v prihodnjih 10 letih proizvodnja premoga v našem rudniku stalno dvigati. Za primerjavo navajamo, da je znašala proizvodnja l. 1954 ca. 890.000 ton. Tako bo potrebno v l. 1955 povečati

proizvodnjo za 25%, v letu 1964 pa triin polkrat. Zaradi tega nastaja vprašanje, na kateri način bo mogoče izvršiti v razmeroma kratkem času tako ogromne naloge, ki so postavljene pred naš kolektiv. Pri tem se pojavljata dva glavna problema, in sicer prvič, kako in kje nakopati tako velikanske količine premoga in drugič, kako te ogromne količine izvoziti iz jame in jih predelati. Za povečanje proizvodnje v l. 1955, ki znaša 25%, bodo zadostovale sedanje naprave. Premog, ki se bo nakopal na peti medetaži (ca. 2000 ton dnevno) bomo še nadalje vozili na Novi jašek, medtem ko bomo premog, nakopan na peti in šesti etaži (1600 ton dnevno) vozili na stari jašek. Pri tem bo treba urediti predvsem odvoz v jami in povečati učinke na širokih čelih. Računamo, da bo znašal jamski učinek 3,5 ton a odkopni učinek 7,5 ton na dno.

Za izpolnitev proizvodne naloge v l. 1956, ki je obširnejša, s kletkami na Novem in Starem jašku te količine premoga ne moremo več izvršiti. Da bomo mogli izvršiti in predelati tudi to količino, je sedaj v izgradnji na vznožju Novega jaška skupno polnišče, a zunanja nova separacija. Premog, ki ga bomo nakopali na čelih na peti in šesti etaži, bo dospel po transportnih trakovih po etažah in upadniku v drobnilno postajo v bližini navozišča pri Novem jašku. Tu bomo kosovec zdrobili v kocke in spravili v dva velika bunkerja, iz katerih bo po trakovih prispel v dve veliki posodi prostornine ca. 12 m³. Iz teh posod se bo premog avtomatsko polnil v dva skipa (t. j. koš širine 1,2 m, dolžine 1,8 m in višine 7,0), katere vse bo dvignil naenkrat 7,5 ton. Dnevno bomo v skipi mogli dvigniti do 6000 ton. Skipi bosta avtomatsko iztresavali premog v bunker na izvršnem stolpu Novega jaška, od koder bo po traku prišel v novo separacijo. Nova separacija bo mogla predelati na dan 10.000 ton premoga.

Na podlagi rezultatov širokočelne odkopne metode moramo na eni etaži pridobiti po vsakem metru čela do 10 ton na dan. Tako nam bodo zadostovale za dnevno proizvodnjo 5000 ton dve etaži (etaža in medetaža).

Z obratovanjem skipov in nove separacije bomo ukinili odvoz na stari jašek in staro separacijo. S tem bomo pridobili okoli 140 ljudi, kar bo znatno povečalo naš učinek. Jamski učinek bo tedaj znašal približno 4,5 ton na dno, pri odkopnem učinku 8,0 ton.

Nadaljnje povečanje proizvodnje bo nastopilo v l. 1960, ko bomo mogli proizvesti 8300 ton dnevno. Te proizvodnje ne bomo mogli nakopati v sedanjem polju, temveč bo potrebno odpreti novo odkopno polje. To novo polje, katerega imenujemo zapadno polje, leži zapadno od Novega jaška, in sicer izpod osnovne etaže pri Novem jašku. (kota + 35). Na površini moramo omejiti zapadno polje nekako takole: vzvodna meja poteka od Novega jaška proti Lešnju, zapadna

meja poteka mimo Družmirja, južna ob cesti Velenje—Sostanj, severna preko sredine Lešnja. Z odkopavanjem tega polja bi pričeli ob vzvodni meji, od koder bi potem napredovali proti zapadu.

Svoj premoga je v tem področju zelo močan (do 100 m). Odkopavalo se bo verjetno v vodoravnih etažah. To polje bomo odprli z dvema vpadnikoma, od katerih bo prvi služil odvozu premoga, drugi pa transportu materiala. Etaža se bo odpirala na isti način, kakor to delamo sedaj. Za odkopavanje se bomo verjetno posluževali iste odkopne metode, katero bomo pa skušali izpopolniti in prilagoditi novim prilikam. Premog bomo odvažali na odkopih z enoverzišnimi transporterji, v odvrstih progah pa z dovozišnimi transporterji. V prečnih bodo služili odvozu jekleni členasti transportni trakovi, po etaži in upadniku pa gumijasti transportni trakovi. Izvoz premoga se bo vršil po Novem jašku s skipi in kletkami.

Za zračenje zapadnega polja bo treba zgraditi 200 m zapadno od Novega jaška zračni jašek, katerega globina bo znašala 375 m. Ta jašek bo v primeru potrebe mogel služiti tudi za izvoz premoga in ga bo mogoče opremiti s skipom. Premer zračnega jaška bo znašal 4,5 m. Za zračenje bo potrebno zgraditi še zračne nadkope. Skupno bo treba v jami zgraditi in izbetonirati približno 4000 m za zapadnikovim jaškom.

Za doseg te proizvodnje 8300 ton bo potrebno zgraditi na površini novo napravo, zgradbo s kopalnico, garderobami ter proizvodnico za 1400 mož. Dalje se bo zgradilo novo skladišče materiala,

letni prostori, ventilatorsko postajo in novo strojnico. Poleg tega bo potrebno nabaviti in montirati vso potrebno mehanizacijo za jamo in zunanje naprave.

Debelina velenjskega sloja premoga se v smeri proti zahodu veča in naraste do Družmirja že do 100 m. Pri sedanjem načinu odkopavanja se krovina ruši v odkopani prostor. To ima za posledico vsedanje površine zemlje. Tako nastajajo na površini kadunje, katere se napajajo z vodo. Te kadunje pa bo potrebno v bližnji bodočnosti zasipavati. Računa se, da bo treba pri proizvodnji 10.000 ton zasipavati v nastale kadunje dnevno do 3500 m³. To veliko količino zasipnega materiala bomo pridobili z velikim bagrom-glođerjem, kateri bo mogel v eni uri nakopati do 500 m³. Material bomo odvažali s transportnimi trakovi na mesta, sedanje površine. Tako se bo preprečilo nastajanje novih ribnikov.

Proizvodnjo 10.000 ton dnevno bomo dosegli postopoma v l. 1960—1964, ko se bodo v zapadnem polju razvile posamezne etaže. S povečanjem proizvodnje, se bodo tudi povečali učinki. Tako bo znašal na podlagi sedanjih izkustev jamski učinek do 4,5 ton na dno, celotni učinek rudnika pa ca. 3,7 ton na dno. Po tem lakem bo pri podjetju zaposlenih v jami okoli 3000, v vsem podjetju pa okoli 4000 delavcev in namencev.

Kakor je iz gornjega razvidno, čakajo naš kolektiv zelo velike in častne naloge, da razvijemo naše podjetje v eno od največjih in najudobnejše urejenih rudarskih podjetij ne samo v naši državi, temveč tudi v Evropi.

AKTUALNA RAZPRAVA O RUDARSKIH VPRAŠANJIH

Pravica do pokojnine za rudarje z beneficirano delovno dobo

Obstoječe stanje in značaj rudarsva v sedanji razvojni stopnji industrializacije in izgradnji naše domovine je narokovalo, da so bili počezje določeni ukrepi za izboljšanje proizvodnje v rudnikih. V zadnjem času so bili podvezni ukrepi za boljšo opremo rudnikov, zlasti modernjšo tehnično opremo, higiensko-ehnično zaščito, končno pa tudi za zvišanje plač rudarjem. V kompleksu teh ukrepov pa so potrebni še ukrepi za izboljšanje pogojev za navedeni in ugodnejše uveljavljanje pravice do pokojnine (starostne) rudarjev.

Znano je in medicinsko doganano, da luči v relativno normalnih pogojih dela v rudarsvu, v jami delavce popreje izčrpa organizem kakor na ostalih delih. Delo v jami poteka v atmosferi prahu, vlage, slabše svetlobe, v spremenljivi temperaturi itd. Vse te okolnosti povzročajo ne samo hitrejšo izčrpanost rudarjev, temveč tudi večjo umrljivost, razna obolenja in invalidnost. Nedovoljna higiensko tehnična zaščita in mehanizacija rudnikov samo stopnjuje umrljivost rudarjev, povzroča večji

odstotek lažjih in težjih nesreč, česokrat je luči vzrok kolektivnih nesreč. Zboljšanje tehničnih in higienskih pogojev dela lahko do neke mere zmanjša vse neštete posledice: nesreče, obolenja, po mojem mnenju pa jih v celoti nikdar ne moremo preprečiti.

Analize uživalcev pokojnin, posebej rudarjev v jami pa kažejo, da je za delo nesposobnih rudarjev med 50 do 54 let starosti okrog 68%, dočim v ostalih gospodarskih organizacijah ta odstotek znaša komaj 46%. (VIII: Meščnik za pianje socialne zaščite »Socialna politika« — oktober 1954.)

Te ugotovitve vsekakor utemeljujejo potrebo po skrajšani delovni dobi in starosti za rudarje za doseg pravice do pokojnine. Na drugi strani pa se je pokazalo, da večina rudarjev (čez 50%) ne zdrži v jami več kot 20 let, nakar po'em jamske delavce premeščajo na zunanja dela, nekateri pa prehajajo med uživalce invalidske pokojnine. V kolikor nekateri ostanejo na lažjih delih, se v praksi izvaja ali pa ne izvaja določilo 44. čl. Zakona s katerim jim je zagotovljena razlika v plači.

Za zakon o socialnem zavarovanju iz leta 1945 je priznal rudarjem, zaposlenim na težjih delih pokojnino pod ugodnejšimi pogoji: rudarji na najtežjih delih so pridobili pravico do pokojnine s 25 let delovne dobe, na težkih delih pa s 30 let delovne dobe. Tudi v inozemstvu uživajo rudarji ugodnejše pogoje, n. pr. v Franciji pridobijo rudarji pravico do pokojnine ob 55 letih starosti s 30 let delovne dobe, na Holandskem ob 55 letih starosti in 25 let dela itd.

Zvezni izvršni svet je ob sodelovanju Centralnega odbora sindikata rudarjev izdelal predračni odgovarjajočega predpisa. Težko je danes reči, kakšen bo dokončen prepis, vendar bo to zakonsko določilo upoštevalo predvsem tale načela:

a) rudarskim delavcem je potrebno beneficirati delovno dobo;

b) rudarskim delavcem je hkrati priznati ugodnosti v pogledu starostne meje, ki je pogoj za doseg pokojnine.

Po nekem naziranju bi tedaj rudarji v jami dosegli pravico do polne pokojnine, če prebijejo na najtežjih delih skupaj 25 let ne glede na leta starosti. Jamska dela bi se poleg tega priznavala za pokojninsko dobo tako, da bi se vsakih 9 mesecev učinkovitega dela štelo za polno leto pokojninske dobe.

Jasno je, da bi s takšno beneficirano delovno dobo luči v ugodnejšem položaju tudi uživalci invalidnih in invalidskih pokojnin.

Verjetno je, da bi ta predpis predvidel tudi nekatere ugodnosti za uživalce pokojnin — rudarje, ki so bili upokojeni po letu 1950.

Kako pa bo to problem v celoti rešen pa bo dokončno spoznali le po sprejetju predpisa.

ki je povzročal poleg deponiranja in drobljenja že celo delno zmanjšanje produkcije v nekaterih dneh, kar je trajalo od julija do novembra in se je uredilo šele v mesecu decembru;

d) v IV. tromesečju je rudnik dobival od oblastnih forumov predpisovane v korist prioritarnim potrošnikom, kar je predstavljalo poseg, ki je onemogočil normalno izvrševanje pogodbenih obveznosti;

e) v teku leta 1954 so objektivno težavo predstavljale tudi tehnične in ostale ovire produkcije (v I. tromesečju — novi jašek, kasneje pomanjkanje delovne sile in končno zakasnele dobave strojnih naprav itd.);

f) dvakratno znižanje cen, ki ga je uveljavil naš kolektiv (v februarju in decembru) je še povečalo povpraševanje za lignitom, ki se je tudi sicer že popolnoma uveljavil.

Perspektivne možnosti oddaje lignita za naslednje leto so zelo ugodne, kar je povzročilo predvsem splošno kritično stanje glede oskrbe s premogom v državi, ne glede na to, da nam je zajamčena oddaja z razširjenim tržiščem tako za industrijo, kot za široko potrošnje. Izkusnje glede prodaje v letošnjem letu postavljajo v tem pogledu naslednje naloge za leto 1955:

1. Točno izpolnjevanje pogodbenih obveznosti napram vsem odjemalcem, da popravimo neugodni vpliv ovir, ki so nas spremljale letos.

2. Proučitev problematike enotnih prodajnih cen.

Sedanje stanje na tržišču — povečano povpraševanje pri nebitveno razširjenih kapacitetah rudnikov v državi, bo nujno terjalo od vseh rudarjev v domovini povečane napore za zvišanje tonazne produkcije, katere prodaja je zagotovljena.

V. D.

Pred letom dni smo stavili v pogon naš dosedaj največji objekt kapitalne izgradnje: Direktor tov. Žgank otvarja pot prvemu vagončku iz novega jaška dne 31. decembra 1953

Proizvodnja in prodaja v letu 1955

Prav te dni bo kolektiv našega rudnika po enoletnem obratovanju novega jaška lahko ugotavljal prve rezultate poslovnega leta 1954, ki predstavlja prelomnico v dosedanji zgodovini rudnika. V tem letu se je povečala proizvodnja za ca. 63% napram prejšnjemu letu predvideno nadaljnje zvišanje produkcije za 19% pa bo uvrstilo velenjski rudnik na tretje mesto med vsemi premogovniki v državi, saj bomo v letu 1955 preseli proizvodnjo milijon ton. Te izpremembe se seveda nujno odražajo tudi pri prodaji lignita, kar bomo podrobneje razčlenili v naslednjih odstavkih.

V splošnem se je tudi v letošnjem letu pokazala nestalnost v oddaji premoga v teku leta, čemur je dodalo svoj pečat še dejstvo, da vključevanje nove industrije ni potekalo skladno z dvigom proizvodnje. Višina oddaje posameznim skupinam odjemalcev v posameznih tromesečjih v primerjavi z letom 1953 se je gibala v odstotkih takole:

	Tromesečja 1954			
	I	II	III	IV
industrija	54,7	53,5	46,1	44,7
železnica	11,7	7,7	10,1	9,7
šir. potrošnja (ost. odj.)	33,6	38,8	43,8	45,6

V gornji razpredelnici je zajeta v prvem tromesečju pod industrijo tonaža

izvoza zdroba, namenjena za termoelektrarne, a podatki za IV. tromesečje se nanašajo le na meseca oktober in november, s tem, da december ne kaže bistvenega odstopanja.

Dobave industriji so bile v teku leta 1954 v porastu po posameznih tromesečjih, vendar v II. tromesečju niso industrijska podjetja odpočili pogodbeno tonaže (odgovoditev začetka obratovanja Tovarne gline in aluminija v Kidričevem ter katastrofalna poplava v Celju, zaradi katere je ustavila junija obratovanje industrija). V preteklem letu smo s pogajanjmi z elektroenergijskim sistemom Slovenije prvič dosegli, da so termoelektrarne izvršile fiksní letni zaključek in v letnem času same deponirale zdrob. Kljub temu pa smo ob povečani proizvodnji morali poiskati nove odjemalce za drobne vrste lignita in istočasno že deponirati lignit-prah, katerega koncem leta forsirano odpremljamo za potrebe elektrarn. Konec I. polletja pa smo bili prisiljeni iskati plasman za sortiment oreh, zaradi že omenjenih vzrokov ter smo ga uspeli oddati železnici in celo za široko potrošnje, vendar po nižji ceni. Velik uspeh pa predstavljajo za nas pozitivni rezultati poizkusne uporabe lignita v železarnah, kar se bo v naslednjih letih odražalo v povečanju prodaje industrijskim podjetjem.

šport

Kočar Franjo:

(Nadaljevanje in konec)

Kako naj bi izgledalo bodoče telesnovzgojno delo v Velenju

Površno, vendar pa dovolj kritično sem se dotaknil problemov v Partizanu in Rudarju, obeh telesnovzgojnih organizacijah v Velenju.

Kako pa bo, oziroma naj bi bilo v bodoče? Jasno je samo eno, da tako dalje ne more iti in da je treba poiskati novo pot, po kateri bosta morala slopati Partizan in Rudar, če hočemo, da bo boljše. Smatram, da je možnositi za temeljito saniranje in reorganizacijo telesne vzgoje v Velenju obilo in da so dani vsi pogoji, da uslovimo solidno osnovo, ki nam bo garant za boljše, smotrnejše in v zvezi s tem tudi uspešnejše delo na vseh poljih telesne vzgoje.

Osebnostno sem prepričan, da je edino prava pot, po kateri moramo kreniti, najuspešnejše sodelovanje med Partizanom in Rudarjem, predvsem pa reorganizacija Rudarja, za kar bodo — kot sem že omenil — z bližnjo dograditvijo stadiona in pripadajočih objektov dani vsi pogoji. Rudar je trenutno le še nogometni klub, kar pa je za razvijajočo se industrijski center, kot je Velenje, preveč specifično. Doslej za druge športne panoge res ni bilo razvojnih, prava-prav osnovnih možnositi. Z našim novim stadionom pa bodo dani najboljši življenjski pogoji vsem športom, lahki atletiki, odbojki, košarki, itd. iz česar sledi, da moramo preko zime pripraviti vse za novim pogojem prilagojeno reorganizacijo v Rudarju. Mislim, da bi bilo najboljši takoj pristopiti k delu za ustanovitev športnega društva Rudar z nogometnim, lahkoatletskim, košarkarskim, plavalnim, zimskošportnim in drugim klubi ali sekcijami. Mladine za to je dovolj. Naša dolžnost je, da jo zanjemo, preden se bo izgubila v gostilnah in slabi družbi. Kolikor vem, bo za vodstvo novih klubov oz. sekcij v bodočem S. D. Rudar tudi dovolj vaditeljskega kadra. Vsaj za prvo silo, dokler si ne vzgojimo drugega, ali pa ustvarimo možnositi za profesionalne trenerje, na kar bo čez nekaj let tudi že treba misliti. Vendar, zdi se mi, da sem posegel nekoliko predaleč.

Zaenkrat bi verjetno moral vsaj osnovne vaditeljske dolžnosti za razne nove športne igre in morda tudi lahko atletiko prevzeti tov. Kugonič, ki je diplomant šole za telesno vzgojo in je kot učitelj telesne vzgoje svoje bogato znanje doslej posređeval le v okviru službenih dolžnosti v šoli ter pri orodni telovadbi v Partizanovi telovadnici. V počitnicah bi nam lahko mnogo pomagal tov. Cesar Franci, študent visoke šole za telesno vzgojo v Ljubljani in tov. Glavač, naš rojak in član celjskega Klavirarja, ki je v skoku s palico z znakom 3,70 m drugi na ranglisti slovenskih »paličarjev«, le za en centimeter slabši, kot republiški prvak in njegov klubski tovariš Vehovar.

Za začetek bi to kar šlo. Prepričan sem celo, da bi bil dober začetek, seveda, če se ne bodo pojavile specifične tendence ali direktni odkloni od športnih iger pri kakem tovarišu, kar bi bilo seveda skrajno škodljivo in bi vsako, še tako dobro in pozitivno zamisel vnaprej onemogočilo. Toliko na kratko in lepo po domače o Rudarju in njegovih novih vlogih.

Sedaj pa še nekaj o Partizanu. Njegove ogromne naloge so znane nam vsem. Osnovna telesna vzgoja mora biti v naši socialistični državi sestavni del naše splošne mladinske vzgoje. Postaviti jo je treba na čim širšo osnovo, ki bo zajela vso mladino: delavsko, kmečko in šolsko, oziroma dijaško. Tukaj je pri nas še popolnoma sveža ledina. Velenje se neverjetno hitro otreša pečata podeželskega trga in se z ogromnimi koraki uvršča med naše največje rudarsko-industrijske centre, v čimer se seveda menjava tudi socialna struktura prebivalstva v prid delavstvu. Najprej je v Partizanu treba zajeti našo delavsko mladino, ki je imamo vedno več in ki je po svojem rednem delu prepuščena sama sebi in raznim zelo kvarnim vplivom okolice, predvsem gostilnam, ki jih kot edinih »ustanov« imamo preveč. Prav tako bo treba posvetiti vso pozornost kmečki mladini, ki ji je doslej vsaka vrsta telesne vzgoje bila bolj ali manj tuja. Ljubzen do splošne telesne vzgoje in raznih športnih iger je mladini treba vcepiti že v osnovni šoli in prepričani smo lahko, da bo to obrodilo bogate sadove. Če bo naši osnovnošolski mladini, delavski in kmečki, telesna vzgoja posređovana pravilno, t. j. predvsem pestro in zanimivo, bo privlačna za vsakogar in bo doraščajočemu človeku postala življenjska potreba, ki je ne bo več hotel opustiti. Gojiti jo bo dalje v Partizanu, specifične panoge, športne igre, pa v S. D. Rudarju. Na ta način bomo imeli veliko število mladine, ki se bo aktivno bavila s telesno vzgojo in športom, kar nam bo zagotovilo neusahljive rezervoarje naraščaja za orodno telovadbo in vse športne panoge, pa tudi določeno število kvalitetnih tekmovalcev, ki jih bodo v primeru izpada redno mogli nadomestiti mlajši. V športu nam le čim širša kvantiteta zagotavlja primerno kvaliteto.

doslej za telesno vzgojo bore malo, ali pa nič.

Iz vsega navednega bi posnel naslednje:

TVD Partizan, ki mu je treba nuditi kar največ pomoči, bi se moral z vsemi silami posvetiti osnovni telesni vzgoji, vaditelji pa bi morali z budnim očesom spremljati delo svojih gojencev, iskati talente in jih pravilno usmerjati. ŠD Rudar pa, ki bi moral delati s Partizanom ramo ob ramo, bi mladino, ki želi specifičnega udeleževanja, sprejemal iz vrst Partizana in vzgajal v športni panogi, ki se ji mladinec ali mladinka želi posvetiti. Sivar Rudarjevega odbora pa bi bila, da bi strogo pazil na to, da ta mladina ne bi poslala absolutno enostranske, temveč, da bi ji telovadba v okviru Partizana ostala tudi nadalje vsaj dragoceno dopolnilo.

Mislim, da je to edini ploden način dela, morda nekoliko prilagojen našim prilikam, vsekakor pa zdrav. Ne bi bilo napak, da bi odbora naših edinih telesnovzgojnih organizacij Partizana in Rudarja o mojem predlogu temeljito razmislila, ga na skupnem sestanku obeh odborov še morda obdelala, vsekakor pa primerno modificirala in mu čimprej dala konkretne oblike v našem velenjskem telesnovzgojnem življenju.

Trnjulčica

Tretja premiera dramske sekcije »Svobode« Velenje

V okviru proslave Novoletne jelke je dramska sekcija pripravila prijetno presenečenje za staro in mlado, in sicer pravilčno igrano v štirih dejanjih (6 slikah) z glasbo, peljem in baletom »Trnjulčica«, po Grimmovi pravljici v dramatisaciji Saše Skufca.

Ta pravljica igra bo za naše malčke prijetno razvedrilo, pa tudi starejši bodo prišli na svoj račun. Igra je dramatisirana po Grimmovi pravljici, dramaturg je zaradi pestrosti in živahnosti pridjal še dvornega norca Bamba, ki s svojimi duhovitim šalami in norčijami poživlja pravljico. Vsebinska je več ali manj znana skoraj vsem in bi v kratkem bila naslednja: Nekoč je v deželi deželi živela kraljica, ki je hrepnela po otroku, vendar ji usoda ni bila mila in tako je ostala brez otrok vse dolge, dokler ji ni dvorni norec svetloval, da naj se obrne na dvornega zvezdogleda. Ko ji dvorni zvezdogled prerokuje iz zvezd, da se ji bo rodila hči po imenu Trnjulčica, zavladala na dvoru splošno veselje.

V drugem dejanju se proslavlja pel-

naidnevni rojstni dan princeske Trnjulčice. Na to slavnost so povabljene tudi dobre vile rojenice, katere obdario princesko s svojimi darovi. Na to slavnost ni bila povabljena Črna vila, ki pa je prišla na dvor nepovabljena in je jezna ter užaljena princesko zaklela, da se bo zbodla z iglo pri kolovratu in umrla. Njeno usodo omili vila rojenica tako, da ne bo umrla temveč zaspala v stoletno spanje in z njo ves dvor.

V tretjem dejanju so praznovali petnajsti rojstni dan princeske v burnem veselju, ki pa ga je Črna vila spreminila v tugo. Princeska se je zbodla z iglo in zaspala, kot je bilo prerokovano.

Četrto dejanje nam pokaže rešitev princeske po kraljeviču iz dežele sedmerih jezer. Na dvoru nadaljujejo s proslavo rojstnega dne Trnjulčice in hkrati je zaroka s kraljevičem.

Igro režira tov. Furlan Zdenko, predsednik »Svobode« Velenje. Sceno nam je pripravil Ravljen Janez. Orkestrsko spremljavo vodi Beuerman Rihard, balet je našludirala Dominikova, pevske

Upajmo, da ne bodo ostali sredi poti

Med drobnimi oglasi v Ljudski pravici z dne 27. decembra 1954 smo čitali razveseljivo vest, da upravni odbor šošlanjske lekarne razpisuje meslo farmacevta za samostojno vodenje lekarniške postaje v Velenju.

Z ustanovitvijo lekarne, ali vsaj lekarniške postaje v našem kraju, bi se izpolnil dolgoletni sen vseh Velenčanov in okoličanov, katerih bivališča gravitirajo na Velenje.

Sedanje stanje v preskrbi z medicamenti je postalo resnično že nevdržno. Za vsako malenkost, vsak aspirin ali ovoj je treba v pet kilometrov odda-

ljeni Šošlanj. Se mnogo hujše pa je za rudarje in kmeče iz St. Janža, St. Ilija, Andraža in drugih oddaljenejših krajev, ki morajo tudi po 10 in več kilometrov daleč po zdravila.

Lekarna je za kraj kot je Velenje, ki ima že sedaj preko 2000 delavcev in nameščencev, postala že življenjsko vprašanje, ki pa postaja od dne do dne, vzporedno z razvojem našega rudarskega središča, vse bolj kritično.

Upamo, da tokrat ne bo ostalo le pri dobri volji, temveč, da bomo Velenjčani kmalu lahko nabavljali potrebna zdravila v svojem kraju.

Psihosa alkoholica

Sestnajstega decembra sem ob kakih 5 urah popoldne šel iz službe domov. Oglasil sem se v Rudarskem domu, da spijem malinovce. Pri mizi sem opazil

našega rudarja — novinca, tov. Filač Rada. Pozval me je na kozarec vina, ki sem ga odklonil, ker sem videl, da je že pošleno »v rožičah«, pač pa sem ga vprašal, kdaj ima službo. Rekel je, da zvečer, nakar sem mu svetloval, naj gre domov, se naspri in gre zvečer delat, da ne bo imel neopravičenega izostanka. Objubil je, toda...

Prihodnji dan je dvignil bolniški listek in boloval od 16. do vključno 24. decembra, torej polnih devet dni. Bolovanje je od obratnega zdravnika dobil 17. decembra z veljavnostjo za en dan nazaj, torej še za šestnajstega. Diagnoza se glasi: Psihosa alkoholica, ali po domače, nekaka alkoholna domišljija, kjer si pacient domišlja, da mora piti. Tako nekako pač. Tov. Filač je torej z zdravnikovim odobrenjem devet dni preživel v alkoholnih sanjah kot bolnik, ki ga je prvih šest dni plačal naš kolektiv, zadnje tri dni pa skupnost — verjetno zato, da mu ni zmanjkalo sredstev za vzdrževanje in primerno krepitev te zares izredne psihoze.

S tem se ne strinjamo! Smatramo, da bi obratni zdravnik moral po svojih najboljših močeh podpirati rudniško vodstvo v njegovih naporih za zmanjšanje bolniškega staleža, ne pa, da s svojo nerazumljivo mehko, ali kako bi to človek definiral, priznava celo »boleznis«, kot je na primer Psihosa alkoholica. Razumljivo je in ne moremo se čuditi, če je odstotek bolovanj z zadnjim mesecem prekoračil 10%, kar je edinstveno — verjetno ne le v našem podjetju, temveč v Sloveniji sploh.

T. R.

Okrajni ljudski odbor Šoštanj

iskreno čestita vsem delovnim ljudem k delovnim zmagam v preteklem letu z željo, da bi z novimi delovnimi uspehi v letu 1955 storili korak dalje k našemu končnemu cilju - izgradnji socializma

Svojim cenjenim gostom

želi

OB NOVEM LETU

mного uspehov in zadovoljstva

ter se priporoča

Restavracija
„JEZERO“

Vsem delovnim ljudem

šeli

obilo uspehov in delovnih smag

v 1955. letu

Kolektiv
„GRADIS“ ŠOŠTANJ

Vsem investitorjem,

poslovnim prijateljem

in delovnim ljudem širom domovine

čestita

k NOVEMU LETU 1955

Kolektiv gradbenega podjetja

„GRADBENIK“ ŠOŠTANJ

Vsem svojim delavcem, inženirjem in nameščencem ter
vsemu delovnemu ljudstvu domovine iskreno čestita
k novemu letu 1955

DELAVSKI SVET IN
UPRAVNI ODBOR

Rudnika lignita Velenje

z željo, da bi novo leto pomenilo nov,
velik korak naprej k dokončni izgradnji
socializma

Vsem svojim članom in ostalemu delovnemu
ljudstvu iskreno čestita k novemu letu 1955

DPD »Svoboda«
Velenje

Vsem podjetjem, ustanovam in vsem
ostalim strankam želi uspehov polno
novo leto ter se jim priporoča

Foto Pajk
Velenje

Opravljamo strokovno vsa
reportažna, tehnična, pokrajinska in
portretna fotografranja

Razvijamo, kopiramo in povečavamo
amaterske filme ter dajemo brez-
plačno vsa strokovna navodila

V nujnih primerih
kličite telefonično Mozirje 10

Svojim gostom in vsem
rudarjem želi srečno
novo leto 1955

Gostinsko podjetje
RUDAR

Vsem kolektivom in odjemalcem
želim mnogo uspehov v novem letu
in se jim priporočam s svojimi
kvalitetnimi izdelki

MEH JAKOB
mizarstvo - Velenje

Ob novem letu 1955

želi
obilo sreče
in zadovoljstva
svojim cenjenim odjemalcem
in vsem delovnim ljudem
ter se jim priporoča
še za nadaljnjo
naklonjenost

kolektiv trgovskega podjetja

»BAZEN«

**s poslovalnicami v Stari vasi,
Pri rudniku in v Velenju**

*Vsem delovnim kolektivom, poslovnim
prijateljem ter delovnemu ljudstvu želi
še mnogo uspehov in delovnih zmag*

v letu 1955

Tovarna usnja
Šoštanj

TRGOVSKO PODJETJE

„TABOR”

•

*želi vsem svojim
odjemalcem srečno
in uspešno novo leto in se
še nadalje priporoča*

●

**DELAVSKI SVET
UPRAVNI ODBOR
IN SINDIKALNA PODRUŽNICA**

TE Velenje

•

*želijo vsem
delovnim ljudem
obilo uspehov
v l e t u* **1955**

●

Sindikalna podružnica

**RUDNIKA
LIGNITA VELENJE**

*iskreno čestita vsemu kolektivu velenjskih
rudarjev k doseženim delovnim uspehom
v preteklem letu in želi našim pridnim
rudarjem in ostalim delovnim
ljudem obilo uspehov in
delovnih zmag v letu*

1955

Srečno in veselo novo leto

želiyo vsem delovnim ljudem

kolektivi GOSPODARSKIH PODJETIJ VELENJE

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE VELENJE

želi
vsem delovnim kolektivom
in občanom
obilo delovnih zmag
v letu

1955

Kmetijska zadruga VELENJE

želi v letu 1955
obilo uspehov vsem članom,
delovnim kolektivom
in ostalim občanom
ter se priporoča s svojimi odseki:

strojno-pospeševalnim	
trgovskim	mizarstvom
sadjarskim	žago
kmetijskim	gradbenim
hmeljarskim	oglariskim
živinorejskim	kamnologom in
gozdarskim	prevozništvom